

## بررسی عوامل اجتماعی - فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت زنان در شهر کرمان

علیرضا صنعت خواه\*

استادیار و عضو هیأت علمی گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، ایران

### چکیده

در این تحقیق، تلاش شد تا نقش عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت زنان در شهر کرمان بررسی شود. نگرش زنان نسبت به حجاب و همچنین هویت اجتماعی زنانه، به عنوان متغیرهای فرهنگی است که در تحقیق به آن توجه شده است. جامعه آماری تحقیق، برابر با ۲۰۰۱۷۵ نفر است که ۴۰۰ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شده‌اند. روش نمونه‌گیری، خوشه‌ای و تصادفی ساده بود و تحلیل آماری با استفاده از نرم افزارهای spss23 و Amoss Graph17 انجام شده است. در این تحقیق از نظریات دورکیم<sup>۱</sup>، والتر رکسلر<sup>۲</sup>، جنکینز<sup>۳</sup> و رابرت پاتنام<sup>۴</sup> استفاده شد. نتایج تحقیق حاکی از آن است که بیشترین تأثیر مستقیم را متغیرهای کنترل اجتماعی و هویت زنانه بر احساس امنیت داشته است. ضریب رگرسیون استاندارد این متغیرها به ترتیب برابر با ۰/۳۸۷ و ۰/۲۷۷ است. نتایج حاکی از آن است که تفسیر زنان از چگونگی اقدامات دولت و نیروی انتظامی در خصوص برقراری امنیت در جامعه، تأثیر بالایی بر احساس امنیت ایشان دارد.

### واژگان کلیدی

پلیس؛ احساس امنیت؛ کنترل اجتماعی؛ سرمایه اجتماعی؛ هویت زنانه

## مقدمه و بیان مسأله

در سال‌های اخیر، در تمام دنیا، به مقوله امنیت اجتماعی توجه جدی‌تری شده است. این مسأله برای جامعه ایران نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. وجود امنیت اجتماعی از شاخصه‌های کیفی زندگی در جوامع است (میر محمد تبار، مجدی و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۲۵). زنان به عنوان نیمی از جمعیت جامعه، نقش مهمی در تحولات اجتماعی دارند. اغراق نکرده‌ایم اگر بگوییم توجه به زنان می‌تواند جامعه‌ای را به توسعه اجتماعی برساند. در جهان امروز، جوامع توسعه یافته، جوامعی هستند که در آن‌ها زنان با مردان از حیث اشتغال، تحصیل و حتی حقوق اجتماعی، جایگاه مشابهی دارند. اگر قرار است زنان پا به عرصه‌های مختلف اجتماعی بگذارند، امنیت آن‌ها چه از حیث امنیت جنسیتی و چه از حیث مقولات اجتماعی امنیت، دارای اهمیت وافر می‌شود.

مهمترین نیاز امروز زنان برای گسترش فعالیت‌های اجتماعی، ایجاد امنیت است. هر چه حضور زنان در عرصه‌های مختلف جدی‌تر و پررنگ‌تر باشد، امنیت آن‌ها بیشتر خواهد شد (کرد زنگنه، محمدیان پستکان و دیگران، ۱۳۹۵: ۱۱۰).

امنیت از نیازها و انگیزه‌های اساسی انسان به شمار می‌رود، به طوری که با زوال آن آرامش خاطر انسان از بین می‌رود و تشویش، اضطراب و ناآرامی جای آن را می‌گیرد و مرتفع شدن بسیاری از نیازهای آدمی در گرو تأمین امنیت است (کاهه، ۱۳۸۴: ۱۳۳).

اکثر صاحب‌نظران بر آن هستند که امنیت مفهومی بیرونی و عینی و احساس امنیت، مفهومی درونی و ذهنی است. امنیت یعنی فقدان عوامل تهدیدکننده فرد و احساس امنیت به معنای عدم وجود احساس درونی ناامنی است. «امنیت در معنای عینی، فقدان تهدید نسبت به ارزش‌های کسب شده است و در معنای ذهنی یعنی فقدان هراس از اینکه ارزش‌های مزبور مورد حمله قرار گیرد (بوزان، ۱۳۷۸: ۸۶). به تعبیر دیگر، بعد عینی امنیت به معنای ایجاد شرایط و موقعیت ایمن، از جمله محیط فیزیکی برای حفاظت و گسترش ارزش‌های اصولی و حیاتی جامعه است. در این زمینه، می‌توان خاطر نشان کرد که احساس امنیت می‌تواند با امنیت واقعی، تناسب داشته یا نداشته باشد، به این معنی که امکان دارد در جامعه‌ای امنیت عینی به گونه مطلوبی وجود نداشته باشد، اما در آن جامعه، فرد احساس امنیت داشته باشد و بالعکس آن، در جامعه‌ای عوامل ایجاد کننده امنیت واقعاً وجود داشته، اما فرد احساس



امنیت نداشته باشد (احمدی و اسماعیلی، ۱۳۸۹: ۱۷۰).

وجه ذهنی امنیت، بیان کننده میزان «احساس امنیت» در میان اعضای جامعه است و اینکه افراد یا شهروندان تا چه حد خود یا ارزش‌های خود را در معرض تهدید «احساس» می‌کنند یا بالعکس از حس اطمینان و رهایی از هر نوع ترس و تهدید برخوردارند. در مجموع مقوله امنیت از جنبه عینی، کلیه مظاهر ناامنی از جمله سرقت، قتل، خشونت و... را شامل می‌شود و از جنبه ذهنی، شامل احساس یا داوری در خصوص امنیت منطقه و فضا است. احساس امنیت یکی از نیازهای روحی اساسی انسان است، چنانکه به عقیده مازلو، روان‌شناس معروف، هنگامی که نیازهای اولیه و طبیعی جسمی برآورده شدند، بلافاصله توجه مردم به برآورده ساختن و ارضای نیازهای سطح بالاتر نظیر امنیت معطوف می‌شود. احساس امنیت بر کم و کیف تعاملات اجتماعی مؤثر واقع می‌شود. در سایه احساس امنیت، اعتماد متقابل و عواطف مثبت در تعاملات اجتماعی و زمینه تبادل افکار و مدارای اجتماعی فراهم و در مجموع همبستگی اجتماعی تقویت می‌شود (نوبدینیا، ۱۳۸۳؛ به نقل از فروغ‌زاده و شریعتی مزینانی، ۱۳۹۴: ۳).

بر اساس یافته‌های تحقیقات مختلف، احساس ناامنی زنان معمولاً در کلان شهرها که حلقه تعاملات اجتماعی گسترده‌تر است، نسبت به شهرهای کوچک‌تر محسوس‌تر است که بافت‌های سنتی و هنجارهای اجتماعی، محدودیت کافی را برای مقابله با ناامنی ایجاد می‌کنند (احمدی و اسماعیلی، ۱۳۸۹: ۱۷۰).

با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از شهروندان را زنان تشکیل می‌دهند که حضور آن‌ها در محیط‌های کار و فعالیت‌های اجتماعی شهری روند رو به رشدی دارد و این باعث می‌شود که توجه به مقوله امنیت و احساس امنیت زنان اهمیت و ضرورت ویژه‌ای داشته باشد. ترس زنان از رفت و آمد در محیط‌های شهری، ترس از آزار و اذیت می‌تواند عامل مؤثری در کاهش فعالیت‌ها و مشارکت اجتماعی زنان باشد (شکرپیگی، رادین، ۱۳۹۵: ۸۸).

زنان در شهر کرمان موقعیت ویژه‌ای را نسبت به زنان در شهرهای دیگر ایران دارند. موقعیت استراتژیک شهر کرمان و نزدیکی این شهر به مسیر ترانزیت مواد مخدر، و ازدیاد مهاجران افغانه در این شهر باعث شده است تا زنان از ترس مضاعفی به دلیل این موقعیت استراتژیک نیز رنج ببرند که این ترس می‌تواند احساس امنیت ایشان را تحت شعاع خود قرار

دهد. در این پژوهش سعی بر آن بود تا امنیت اجتماعی زنان در شهر کرمان با توجه به نقش سرمایه اجتماعی و عوامل اجتماعی و روان‌شناختی مؤثر بر آن بررسی شود. مهم‌ترین هدف تحقیق بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و احساس امنیت زنان بود؛ دیگر اهداف تحقیق بر بررسی رابطه متغیرهایی از جمله: ادراک زنان از کنترل اجتماعی، نوع پوشش مناسب، پایبندی مذهبی، ارزیابی زنان از امنیت محل سکونت و هویت اجتماعی زنانه، با احساس امنیت زنان استوار است.

در خصوص احساس امنیت، مطالعات گسترده‌ای در حوزه‌های گوناگون علمی انجام شده است. گروهی از پژوهشگران به نقش عوامل اجتماعی، اقتصادی، روان‌شناختی بر احساس امنیت، و گروه دیگر به بررسی نقش محیط و فضا بر احساس امنیت توجه می‌کنند. در بررسی عوامل مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان در، نتایج تحقیقات در شهر ایلام، نشان می‌دهد که میزان رضایت از عملکرد ناجا، کنترل اجتماعی، سرمایه اجتماعی و جهت‌گیری مذهبی، دارای همبستگی مستقیم و متوسط (در سطح ۹۹ درصد معنی داری) با احساس امنیت اجتماعی است. الماسی (۱۳۹۵: ۱۲۷-۱۰۳) در تحقیق خود، نشان می‌دهد که متغیرهای میزان رضایت از عملکرد ناجا و سرمایه اجتماعی تقریباً ۳۲ درصد از تغییرات متغیر وابسته یعنی احساس امنیت را تبیین کرده‌اند (الماسی، ۱۳۹۵: ۱۲۷-۱۰۳). عنایت، موحد و حیدری (۱۳۹۱: ۷-۳۲) در بررسی رابطه جنسیت با احساس امنیت عمومی جوانان شهرهای شیراز و یاسوج، نشان می‌دهند که تأثیر متغیر جنس تنها بر میزان احساس امنیت اجتماعی و اقتصادی زنان بارز است. بدین معنی که زنان، در هر سه وضعیت مقایسه‌ای شهر یاسوج، شیراز و در کل، احساس امنیت کمتری در مقایسه با مردان دارند. اگرچه کمتر بودن احساس امنیت اقتصادی زنان نسبت به مردان تنها در بعد کلی معنادار بود، اما در بعد سیاسی تأثیر شرایط فرهنگی - اجتماعی بارزتر از تأثیر جنسیت است، زیرا در هر سه حالت مقایسه‌ای زنان با زنان، مردان با مردان و پاسخگویان دو شهر با یکدیگر، پاسخگویان شهر یاسوج احساس امنیت سیاسی بالاتری از پاسخگویان شهر شیراز داشته‌اند. بونتی<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۰۷) نشان داده‌اند که زن‌ها و دختران از زندگی کردن در مکان‌هایی که مطابق آمارهای رسمی جرم و ناامنی در آن‌ها زیاد است و به اسم محله‌های مسأله‌دار شناخته شده است، در هر اسناد و نسبت به آن‌ها احساس ناامنی دارند.

گروهی از پژوهشگران از جمله رنو و لاوری<sup>۱</sup> (۲۰۰۹) در پژوهش‌هایی که در جامعه آمریکا با موضوع بررسی وضعیت پایگاه اقتصادی - اجتماعی خانواده‌ها در احساس امنیت آن‌ها انجام دادند و کاراکوس<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای با عنوان «ترس از جرم در بین شهروندان ترکیه» و همچنین ویور<sup>۳</sup> (۲۰۱۰) در تحقیقی که در آمریکا با موضوع تأثیر رابطه حمایت اجتماعی اطرافیان با میزان احساس امنیت اجتماعی انجام داد، همگی این نکته را خاطر نشان کرده‌اند که حمایت اجتماعی تأثیر ویژه‌ای بر احساس امنیت زنان دارد. نتایج این تحقیقات نشان می‌دهد که زنان به طور عموم از مواردی نظیر بیرون رفتن در شب، استفاده از پارکینگ‌های مرکز شهر به ویژه در شب، رانندگی تنها در شب، فضاهای باز و کوچه‌های بن‌بست واهمه دارند. گروه دیگری از پژوهشگران به بررسی نقش پلیس بر احساس امنیت زنان تمرکز کرده‌اند. نتایج تحقیق نبوی، حسین‌زاده و حسینی (۱۳۸۹: ۷۳-۹۶) حاکی از تأثیر مستقیم و معنادار نگرش شهروندان از عملکرد پلیس بر احساس امنیت است. ابراهیم‌زاده، یاری و همکاران (۱۳۹۲: ۸-۱۶) نیز در تحقیق دیگری بر نقش نیروی انتظامی بر احساس امنیت تأکید دارد. نتایج نشان می‌دهد که از نظر توزیع جنسی، مردان احساس امنیت بیشتری نسبت به زنان دارند، گرچه بین گروه‌های مختلف سنی و احساس امنیت رابطه معناداری وجود ندارد؛ بدین معنا که افراد در گروه‌های سنی متفاوت احساس امنیت یکسانی دارند. به‌رغم اینکه بین رفتار حرفه‌ای پلیس با احساس امنیت رابطه معناداری وجود ندارد. با این همه توانمندی و فعالیت اجتماعی پلیس رابطه مستقیمی با افزایش احساس امنیت در میان شهروندان زاهدانی دارد. در نتیجه با افزایش توانمندی و فعالیت اجتماعی پلیس احساس امنیت شهروندان افزایش می‌یابد. تاجران و کلالی (۱۳۸۸: ۵۶۱-۵۸۶) نیز به نقش نیروی انتظامی بر احساس امنیت تأکید دارند. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که توانمندی عملیاتی پلیس، به تنهایی نمی‌تواند بر احساس امنیت شهروندان اثرگذار باشد، بلکه آموزش و رفتار حرفه‌ای پلیس در تعامل با جامعه و ارتقاء کیفیت عملکرد نیروی انتظامی در سطح جامعه، احساس امنیت شهروندان را نیز افزایش خواهد داد. هاشمیان فر و کشاورز (۱۳۹۱: ۳۹-۶۲) نیز بر عواملی از جمله کنترل اجتماعی، نظم، گرایش مذهبی، سن، تحصیلات و پایگاه

---

1. Reno and Lavery

2. Karakus

3. Weaver

اقتصادی تأکید داشته‌اند که از بین متغیرهای مذکور گرایش‌های مذهبی و پایگاه تأثیر علی بر احساس امنیت ندارند. از طرف دیگر هندیانی و رستمی (۱۳۸۸: ۱-۱۸) به نقش محیط‌های عمومی در احساس امنیت تأکید دارند. یافته‌های تحقیق ایشان، حاکی از تأثیرپذیری شدید میزان احساس امنیت از محیط عمومی از متغیر میزان رضایت اجتماعی است به گونه‌ای که آن را به عنوان مهم‌ترین متغیر تأثیرگذار در ادراک محیطی مطرح کرده است. در میان عوامل شانزده‌گانه محیط عمومی نیز ساختار روابط اجتماعی مسئولانه بیشترین تأثیرپذیری را از متغیرهای احساس امنیت داشته است.

تبیین علمی موضوع احساس امنیت زنان در شهر کرمان، نیازمند تلفیق نظریات در حوزه‌های جامعه‌شناسی و روان‌شناسی است. از آنجا که احساس امنیت یک مقوله ذهنی است، ادبیات تحقیق مورد بررسی نشان می‌دهد که تفسیر و درک معنایی زنان از مقوله امنیت و متغیرهای حافظ امنیت که از سوی دولت در قالب مأموریت‌های محوله (به عنوان مثال تأکید دولت بر مقوله حجاب و امنیت اخلاقی، جمع‌آوری اراذل و اوباش، مقوله امر به معروف و نهی از منکر و...) به نیروهای انتظامی «به عنوان بازوی اصلی اجرایی دولت» واگذار می‌شود، یکی از مهم‌ترین متغیرهایی است که بر احساس امنیت مؤثر است.

امیل دورکیم فرانسوی، یکی از نظریه‌پردازانی که در این زمینه نظریه ارائه داده است؛ براساس نظریه ایشان، متغیر ادراک نظم اجتماعی، متغیری است که رابطه معناداری با احساس امنیت اجتماعی دارد. طبق این نظریه، نابسامانی‌های اجتماعی را باید با اصلاحات اجتماعی کاهش داد. در این رویکرد باید علت نابسامانی‌های اجتماعی را شناسایی کرد. با توجه به وضعیت جامعه ایران، از نظریه دورکیم می‌توان این موضوع را استنتاج کرد که تفسیر زنان از مسائل و مشکلاتشان در جامعه (مشکلات مربوط به امنیت) و علت کاوی این مشکلات، می‌تواند تبیین محکمی را از احساس امنیت ارائه کند. از طرف دیگر دورکیم همبستگی اجتماعی را عامل حفظ و بقای جامعه می‌داند (نوروزی و فولادی، ۱۳۸۸: ۱۳۳). که نظم اجتماعی را به همراه دارد و خود معلول اشتراک اخلاقی و اخلاقیات مشترک است. با توجه به این امر، هماهنگی اخلاقی و ارزشی زنان با ارزش‌های حاکم در این زمینه می‌تواند مهم باشد. از طرف دیگر، نظریه‌پردازان کنترل اجتماعی معتقدند که برای اینکه بتوان نظم اجتماعی را، که مورد توجه دورکیم است، برقرار نگاه داشت، باید رفتارهای اجتماعی الگوشده‌ای را از طریق

فراگرد اجتماعی شدن و به کمک نظارت اجتماعی به اعضای جامعه تلقین یا تحمیل کرد. با کاربرد ابزارهای کنترل و نظارت اجتماعی، جامعه می‌تواند بزهکاران را زندانی کند. گذشته از این نظارت رسمی، نظارت‌های غیررسمی دیگری چون طرد گروه نیز می‌تواند به عنوان روش‌های مؤثر نظارت اجتماعی به کارآیند (محسنی تبریزی، ۱۳۸۳: ۹۰). محل سکونت نیز یکی دیگر از متغیرهایی است که می‌تواند نقش مؤثری در شکل‌گیری احساس امنیت زنان داشته باشد. طبق نظریه والتر رکلس<sup>۱</sup> و همکاران (۱۹۹۶؛ به نقل از بونیت و بوفیتو<sup>۲</sup>، ۲۰۰۷: ۴۳) رفتارهای معطوف به احساس ایمنی بیش‌تر زاینده امنیت محیط‌های زندگی است (احمدی و کلدی، ۱۳۹۱: ۶). در بحث محلات پرخطر می‌توان به مناطق تفکیک یافته اقتصادی (شمال یا جنوب شهر) نیز توجه کرد. این نظریه‌پردازان معتقدند که نیروی انتظامی برای بالابردن احساس امنیت باید محلات پرخطر را شناسایی کرده و با ترسیم نقشه جرایم براساس مناطق، ماموریت‌های خود را براین اساس اصلاح یا بازتعریف کند.

گروه دیگری از نظریه‌پردازان به نقش عامل مذهب و باورهای مذهبی در ایجاد یا حتی اضمحلال احساس امنیت اجتماعی تأکید دارند. زیگموند فروید و دیوید راینمن معتقدند که انسان‌ها دارای سیستم کنترل درونی هستند که انسان‌ها را از کارهای نامشروع باز می‌دارند؛ مهم‌ترین این عوامل، مذهب است (احمدی و کلدی، ۱۳۹۱: ۶). نتایج برخی از تحقیقات صورت گرفته در ایران حاکی از این است که اگر پابندی‌های مذهبی اعضای یک جامعه قوی باشد، انسان‌ها کمتر به سوی کارهای نامشروع خواهند رفت و خود را به طور درونی کنترل خواهند کرد (نگاه کنید به تحقیق احمدی و کلدی، ۱۳۹۱: ۶-۹) با توجه به این موضوع می‌توان ادعا کرد که در جامعه ایران: تفسیر شهروندان از چگونگی اجرای فرامین مذهبی در جامعه و ارزشگذاری جامعه ایران بر زنان می‌تواند به ایشان یک هویت اجتماعی ببخشد که می‌توان بر آن نام هویت جنسیتی زنانه گذارد. در این زمینه جنکینز معتقد است که هویت یک پروسه و فرآیند مستمر است که در طی زمان تولید و بازتولید می‌شود (گل محمدی، ۱۳۸۱، به نقل از کاهه، ۱۳۸۴: ۲۷) ورود زنان به عرصه‌های مختلف شغلی و تحصیلی ایشان را در بازتعریف هویت زنانه شان یاری می‌بخشد. از نظر فمینیست‌ها اولین نکته‌ای که زنان با آن برخورد

- 
1. Walter Rekl's
  2. Bonnete. and Buffeteau

می‌کنند، ارزش‌ها و هنجارهای سنتی یا اصطلاحاً مردانه‌ای است که جامعه به ایشان معرفی می‌کند. از نظر کاستلز چیزی که نهضت فمینیسم آن را انکار می‌کند، هویتی است که مردان برای زنان تعریف کرده‌اند. این تفاسیر زنان از ارزش‌ها و سنت‌ها و اخلاقیات جامعه می‌تواند زمینه‌ساز امنیت یا عدم امنیت باشد.

در بررسی مقوله احساس امنیت، نمی‌توان نقش پلیس و نیروهای انتظامی نادیده گرفت. زنان می‌توانند به نیروهای امنیتی و انتظامی اعتماد داشته باشند یا نداشته باشند. می‌توانند با این نیروها مشارکت فعالانه‌ای را برقرار کنند یا نکنند. زمانی که زنان به نیروی انتظامی اعتماد داشته باشند، مشارکت فعالانه ایشان شکل می‌گیرد. پاتنام<sup>۱</sup> به عنوان یکی از نظریه‌پردازان معروف سرمایه اجتماعی معتقد است: اعتماد پیش شرط مشارکت مدنی و توسعه مشارکتی در جامعه است، امری که در نظر او یکی از بنیان‌های سرمایه اجتماعی در جامعه محسوب می‌شود. پاتنام سرمایه اجتماعی را مجموعه‌ای از مفاهیمی مانند اعتماد هنجارها و شبکه‌ها می‌داند که موجب ایجاد ارتباط و مشارکت بهینه اعضای یک اجتماع شده و در نهایت منافع متقابل آن‌ها را تأمین خواهد کرد. از نظر او اعتماد و ارتباط متقابل اعضا در شبکه به عنوان منابعی هستند که در کنش‌های اعضای جامعه موجود است (پاتنام ۱۳۸۰: ۲۲۵). پاتنام همچنین معتقد است اعتماد محصول روابط اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی است که از سرمایه اجتماعی ناشی می‌شود. او بر این عقیده است که مشارکت در شبکه‌های اجتماعی بر اعتماد برتری دارد. برخی تحقیقات تجربی نیز به این مسأله تأیید می‌کنند که اعتماد بین شخصی از کنش اعتماد اجتماعی ناشی می‌شود. براساس نتایج این تحقیقات عضویت در سازمان‌های داوطلبانه، کنش متقابل رو در رو بین افراد را افزایش می‌دهد و موقعیتی برای گسترش اعتماد فراهم می‌کند. در مقابل دیدگاه‌های دیگری نیز وجود دارد که ضمن تأکید بر روابط متقابل بین اعتماد و کنش متقابل اجتماعی، معتقدند که اعتماد مبنایی برای عضویت در انجمن داوطلبانه است. به طور متقابل هر چند مشارکت شهروندان در اجتماعاتشان بیشتر شود، بیشتر به یکدیگر اعتماد می‌کنند.

براساس این چارچوب نظری فرضیاتی در خصوص رابطه بین ادراک زنان از نظم اجتماعی، ادراک زنان از کنترل اجتماعی، ادراک زنان از نوع پوشش مناسب، ارزیابی زنان از

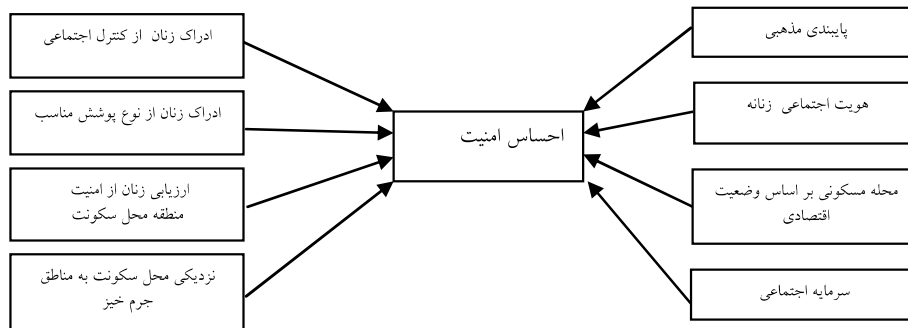
---

1. putnam





امنیت منطقه محل سکونت، وضعیت محله مسکونی (براساس وضعیت اقتصادی)، نزدیکی محل سکونت به مناطق جرم خیز، پایبندی مذهبی، هویت اجتماعی زنانه، سرمایه اجتماعی نسبت به پلیس و احساس امنیت اجتماعی براساس فرضیات دو متغیره صورت بندی شده است. که در مدل تحلیلی زیر نمایش داده شده است:



نمودار ۱: مدل مفهومی تحقیق

### روش پژوهش

جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان بالای ۱۵ سال کرمانی بودند. و طبق سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت زنان در شهر کرمان، ۲۰۰۱۷۵ نفر بود. با استفاده از فرمول کوکران، ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه برآورد شد که به منظور بالاتر بردن دقت نمونه گیری، ۴۰۰ نفر در نظر گرفته شد. در این تحقیق از روش پیمایشی استفاده شده است.

در خصوص مطالعه پیمایشی تحقیق، از روش نمونه گیری چند مرحله ای استفاده می شود. یعنی از ترکیبی از شیوه نمونه گیری خوشه ای و تصادفی ساده. در این تحقیق از ترکیب روش های نمونه گیری مذکور در چندین مرحله استفاده می شود. ابتدا در مرحله اول نقشه شهر کرمان (برحسب مناطق ۴ گانه) به ۴ قسمت تقسیم بندی شد. هر یک از این تقسیم بندی ها، خوشه ها را مشخص می کند. در مرحله دوم، از روش نمونه گیری تصادفی استفاده شد؛ یعنی از خوشه های چهارگانه به قید قرعه مکان های عمومی از جمله پارک ها، فرهنگ سراها، کتابخانه ها

و دانشگاه‌ها، پاساژها و بازارچه‌های گوناگونی در هر منطقه شهرداری انتخاب شدند و محقق به این مناطق مراجعه و به صورت نمونه‌گیری تصادفی با زنان مصاحبه کرد و پرسشنامه‌های تکمیل شد. برای اینکه نمونه‌گیری تصادفی باشد، تلاش شد تا از هر ۴ نفر زن که از سردر اصلی این مناطق (از جمله دانشگاه‌ها و پارک‌ها و...) وارد می‌شوند با یکی از آن‌ها مصاحبه شود.

اعتبار تحقیق با استفاده از اعتبار سازه، برآورد شده است. اعتبار سازه‌ای با رابطه بین ابزار اندازه‌گیری سر و کار دارد و یک چارچوب کلی تئوریک برای تعیین این نکته است که تا چه حد وسیله اندازه‌گیری، مفاهیم و پیش فرض‌های تئوری به کار گرفته شده را منعکس می‌کنند. اعتبار سازه به این ترتیب استفاده شده است که در مدل اندازه‌گیری ضرایب متغیرهای مشاهده شده بر روی متغیر پنهان، به عنوان اعتبار آن شاخص در نظر گرفته شده است. یعنی هر چه ضرایب حاصله بالا باشد، اعتبار سازه افزایش می‌یابد. و در جهت سنجش روایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. جدول زیر ضرایب آلفای کرونباخ را برای هر کدام از متغیرهای تحقیق نشان می‌دهد:

جدول ۱: ضرایب آلفای کرونباخ برای هر کدام از متغیرهای تحقیق

متغیر	آلفای کرونباخ	تعداد گویه‌ها
احساس امنیت اجتماعی	.۶۷۱	۱۲
ادراک از نظم اجتماعی	.۷۹۹	۷
احساس کنترل اجتماعی	.۹۰۹	۷
پوشش مناسب زنان	.۷۰۰	۶
امنیت محل سکونت	.۸۳۷	۶
نزدیکی محل سکونت به مناطق جرم خیز'	.۸۵۳	۶
پابندی مذهبی	.۹۰۵	۱۰
هویت اجتماعی	.۷۵۳	۸
سرمایه اجتماعی	.۸۷۵	۲۷
وضعیت محل سکونت	.۷۲۵	۱۰



## جدول ۲: تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرهای تحقیق

متغیر	تعریف مفهومی و عملیاتی	منبع
ادراک از نظم اجتماعی	نظم در لغت به معنای آرایش، ترتیب و توالی است (شایان مهر، ۱۳۷۷: ۵۴۴) و ادراک زنان از نظم اجتماعی اشاره به ارزیابی و تفسیر زنان در خصوص میزان پایبندی شهروندان در جامعه به مقررات و قوانین، هنجارها و ارزش‌ها و احترام به قانون و... است. اینکه تا چه اندازه در شهری که زندگی می‌کنید افرادی از جمله: مأمورین نیروی انتظامی، فرماندهان و درجه‌داران، کارمندان، دانشجویان و دانش‌آموزان، مسئولان سازمان‌های گوناگون را تابع نظم و قانون می‌دانند؟ (برگرفته از تحقیقات صادقی و امینیان، ۱۳۹۳) (علیزاده اقدم، گلایی، مفاخری ۱۳۹۵)	
احساس امنیت	احساس امنیت به معنای امنیت خاطر شهروندان از مال، جان، آبرو و... است که خود نشان دهنده سازمان‌یافتگی، قانون‌مندی و باثبات بودن جامعه است. شاخص احساس امنیت سه بعد فکری، مالی و روانی است (نویدنیای ۱۳۸۵: ۶). اینکه تا چه اندازه در شهری که زندگی می‌کنید از قدم زدن در یک کوچه تاریک و خلوت احساس امنیت می‌کنید؛ امحله شما به امن بودن شهرت دارد؟ نیروی انتظامی، در ایجاد امنیت موفق بوده است؟ و... برگرفته از (ابراهیم‌زاده، یاری و همکاران، ۱۳۹۲؛ احمدی و اسماعیلی، ۱۳۸۹؛ تاجران و کلالی، ۱۳۸۸؛ حسنونند و حسنونند، ۱۳۹۱؛ حسین‌زاده، نواح و همکاران، ۱۳۹۰).	
ادراک از کنترل اجتماعی	کنترل اجتماعی به مکانیسم‌هایی اطلاق می‌شود که جامعه برای واداشتن اعضایش به سازگاری و جلوگیری از ناسازگاری به کار می‌برد و در واقع مجموعه عوامل محسوس و نامحسوس یک جامعه در جهت حفظ معیارهای خود است (ستوده، ۱۳۸۲: ۱۳۷) و ادراک زنان از کنترل اجتماعی اشاره به تفسیر، درک و ارزیابی زنان از اقدامات دولت در خصوص برقراری امنیت برای زنان در محیط‌های گوناگون اجتماعی، سازمانی و محیطی در شهر است. ارزیابی شهروندان از جمع‌آوری اراذل و اوباش؛ جلوگیری از خرید و فروش مواد مخدر؛ برخورد با مزاحمان خیابانی؛ جلوگیری از سرقت و... (برگرفته از نوروزی و فولادی، ۱۳۸۸) (بنی فاطمه و سلیمی، ۱۳۹۰)	
ادراک از نوع پوشش مناسب	اشاره به تفسیر و ارزیابی زنان به نوع و چگونگی پوشش مناسب برای زنان در جامعه است. اینکه زنان چه نوع پوششی را برای خود در جامعه ترجیح می‌دهند. اینکه از نظر زنان تا چه اندازه حجاب؛ مانتوهای غیر محرک و گشاد؛ آرایش؛ لباس‌های تنگ و زیبا در مجالس و مهمانی‌ها؛ مد و مدگرایی؛ حجاب و پوشش مناسب برای زنان امنیت می‌آورد (برگرفته از احمدی و کلدی، ۱۳۹۲) (فاضلیان، ۱۳۸۹).	
امنیت منطقه محل سکونت	به معنای آن است که تا چه اندازه فرد در آن محیط احساس آرامش و امنیت می‌کند. اینکه تا چه اندازه در منطقه محل سکونت مزاحمان شما را آزرده‌ان؛ تهدید به سرقت یا مورد سرقت قرار گرفته‌اید؛ زنان را در حال آزار و اذیت جنسی و سوء استفاده دیده‌اید و... برگرفته از (ابراهیم‌زاده، یاری و همکاران، ۱۳۹۲؛ احمدی و اسماعیلی، ۱۳۸۹؛ تاجران و کلالی، ۱۳۸۸؛ حسنونند و حسنونند، ۱۳۹۱؛ حسین‌زاده، نواح و همکاران، ۱۳۹۰)	

منبع	تعریف مفهومی و عملیاتی	متغیر
	تا چه اندازه محل زندگی فرد با مناطق زیر نزدیک است: مناطق بدنام مشهور به جرم‌خیزی؛ مناطق بدنام مشهور به فروش مواد؛ مناطق بدنام مشهور به آزار و اذیت زنان؛ مناطق بد نام مشهور به درگیری و دعوی؛ تاریک و بیراهه بدون حصار و دور افتاده (برگرفته از ابراهیم‌زاده، یاری و همکاران، ۱۳۹۲؛ احمدی و اسماعیلی، ۱۳۸۹؛ تاجران و کلالی، ۱۳۸۸؛ حسنونند و حسنونند، ۱۳۹۱؛ حسین زاده، نواح و همکاران، ۱۳۹۰).	نزدیکی محل سکونت به مناطق جرم‌خیز
	پایبندی مذهبی اشاره به میزان پایبندی زنان به باورها و اعتقادات مذهبی است. اینکه زنان تا چه اندازه خود را مذهبی می‌دانند نشان‌دهنده میزان پایبندی ایشان است. میزان مراجعه به مساجد در حد.....است؛ تعداد دفعات شرکت در اقامه نماز جمعه در سال گذشته؛ کمک مالی به مراسم‌های مذهبی در حد.....است؛ برپایی یا همکاری با مجالس دعا، قرآن خوانی در حد.....است؛ وضعیت اقامه نماز به طور مرتب در حد..... (احمدی و کلدی، ۱۳۹۲؛ جهانگیری و مساوات، ۱۳۹۲)	پایبندی مذهبی
	هویت اجتماعی از دیدگاه تاجفل عبارت است از آن بخش از برداشت یک فرد از خود که از آگاهی او نسبت به عضویت در گروه‌های اجتماعی سرچشمه می‌گیرد و همراه با اهمیت ارزشی و احساسی منظم به آن عضویت در گروه‌های اجتماعی سرچشمه می‌گیرد و همراه با اهمیت ارزشی و احساس منظم به آن عضویت از شخص که از لحاظ روان‌شناختی و اجتماعی کیست و چه جایگاهی دارد. و هویت اجتماعی زنانه اشاره به ارزیابی زنان از میزان احترام، باور، اعتماد، ارزشمندی و جایگاه زنان در جامعه دارد. اینکه تا چه اندازه در جامعه و نهادها و سازمان‌های گوناگون برای زنان ارزش قائل می‌شوند و به زنان احترام گذاشته و با گذشت و احترام و بردباری با ایشان رفتار می‌شود. (شایگان و رستمی، ۱۳۹۰) (شایگان، صارمی و همکاران، ۱۳۹۴؛ کر دزنگنه و همکاران، ۱۳۹۵؛ نیازی و فرشادفر، ۱۳۹۱)	هویت اجتماعی زنانه
	سرمایه اجتماعی بنا به تعریف کلمن برگه‌های اعتباری است که افراد نزد یکدیگر دارند. و یا به سخن ساده می‌توان آن را احساس دین متقابل معرفی کرد. احساس دینی که از اعتماد ریشه گرفته و با مشارکت اجتماعی همراه شده است و در شبکه‌های ارتباطی بین کنشگران تقویت یا تضعیف می‌شود. برای سنجش سرمایه اجتماعی به دو بعد اعتماد و مشارکت توجه شده است. اعتماد شامل اعتماد بین شخصی (اعتماد به خانواده، خویشان و دوستان نزدیک)، اعتماد عمومی (اعتماد با شعاع گسترده که عموم مردم را در بر می‌گیرد) اعتماد نهادی (اعتماد به نهادها و سازمان‌های گوناگون از جمله نیروی انتظامی، دادگستری، مجلس، شهرداری و...) و مشارکت اجتماعی (عضویت در انجمن‌های داوطلبانه، مشارکت‌های حمایتی از جمله کمک به سیل و زلزله‌زدگان، مشارکت‌های مذهبی و همیاران برگرفته از (شایگان و همکاران، ۱۳۹۴؛ تاجبخش، ۱۳۹۰، دلاور و جهانتاب، ۱۳۹۰، علی‌پور و همکاران، ۱۳۸۸)	سرمایه اجتماعی

### یافته‌های پژوهش

از میان ۴۰۰ نفر زنان نمونه تحقیق، میانگین سنی ۳۱ سال گزارش شده است. تعداد ۱۸۹ نفر یعنی بیش از ۴۷ درصد پاسخ‌دهندگان متأهل بوده‌اند. ۴۳/۳ درصد مجرد و بقیه مطلقه و فوت



همسر بوده‌اند. در خصوص تحصیلات اکثریت زنان مورد بررسی ۴۳/۸ درصد لیسانس و ۱۶/۱ درصد دیپلم بوده‌اند. در خصوص توصیف وضعیت ادراک از نظم اجتماعی، در خصوص اینکه تا چه اندازه مسئولان سازمان‌های گوناگون، کارمندان ادارات و نهادها، دانشجویان و دانش‌آموزان، فرماندهان نیروی انتظامی، مأمورین و سربازان قانونمند بوده و از قانون پیروی می‌کنند، اکثراً ارزیابی متوسطی (میانگین کل ۳/۰۹۹ از ۵ با انحراف معیار ۰/۵۹۳) ارائه کرده‌اند.

اما نتایج مربوط به احساس امنیت زنان متأسفانه حاکی از احساس امنیت پایین ایشان در مواردی از جمله: از قدم زدن در یک کوچه تاریک و خلوت احساس امنیت می‌کنید؟ اگر خودروی کسی خراب شده باشد، و از شما درخواست کند از او دعوت می‌کنید که به خانه شما بیاید و تلفن بزند؟ یا استراحت کند؟ محله شما به امن بودن شهرت دارد؟ در اجتماعات محلی همان احساسی را دارید که با اعضای خانواده خود دارید؟ زنان و دختران در محله ما به راحتی می‌توانند شب‌ها به راحتی تردد کنند؟ در محله ما سرقت رخ نمی‌دهد؟ نیروی انتظامی، در ایجاد امنیت موفق بوده است؟ ... ارزیابی پایینی گزارش شده است (۲/۴۸۶ از ۵ نمره و انحراف معیار ۰/۵۶۱) از طرف دیگر، از پاسخگویان خواسته شد تا به این سؤال پاسخ دهند که تا چه اندازه حجاب برای زنان امنیت به بار می‌آورد؟ و یا اینکه تا چه اندازه معتقدید که ارزش واقعی زنان به حجاب، پوشیدن مانتوهای گشاد و بلند است؟ و اینکه تا چه اندازه باید پیرو مد بود و مسائلی از این قبیل... ارزیابی متوسطی ارائه شده است (میانگین کل ۳/۰۳۶ از ۵ و انحراف معیار ۰/۵۱۴). این امر بدین معنی است که نیمی از زنان معتقدند که با حجاب احساس امنیتشان بالاتر می‌رود و نیمی دیگر معتقدند که حجاب احساس امنیت بالاتری را برای ایشان به ارمغان نمی‌آورد.

نمرات مربوط به کنترل اجتماعی نیز متأسفانه پایین گزارش شده است (میانگین کل ۲/۸۱۳ از ۵ با انحراف معیار ۰/۶۵۳)؛ یعنی از نظر اکثریت پاسخگویان اقدامات نیروی انتظامی در خصوص جمع‌آوری اراذل و اوباش، جلوگیری از خرید و فروش مواد مخدر، برخورد با مزاحمان خیابانی، جلوگیری از سرقت، برخورد با موتورسواران مزاحم، جلوگیری از دعوا و درگیری بین احالی، حمایت از زنان و پیگیری مشکلات آن‌ها در حد متوسط رو به پایین گزارش شده است. نمرات میانگین کل برای امنیت محل سکونت، نزدیکی محل زندگی به

مناطق جرم‌خیز، پایبندی مذهبی، هویت اجتماعی زنان و سرمایه اجتماعی از ۵ نمره به ترتیب برابر است با (۲/۰۸۹ با انحراف معیار ۰/۶۰۴)، (۲/۲۶۲ با انحراف معیار ۰/۸۴۸)، (۲/۹۵۴ با انحراف معیار ۰/۶۲۶)، (۲/۶۸۹ با انحراف معیار ۰/۶۲۶)، (۲/۶۸۹ با انحراف معیار ۰/۴۹۵) و (۲/۹۷۵ با انحراف معیار ۰/۵۲۵) گزارش شده است.

اما در خصوص آزمون فرضیات تحقیق، نتایج حاکی از آن است که بین ادراک از نظم اجتماعی و احساس امنیت زنان رابطه معناداری وجود دارد (ضریب همبستگی پیرسون برابر با ۰/۴۳۵ و سطح معناداری ۰/۰۰۰) از طرف دیگر بین ادراک از کنترل اجتماعی (با ضریب همبستگی پیرسون برابر با ۰/۶۳۷ و سطح معناداری ۰/۰۰۰) ادراک از نوع پوشش مناسب (با ضریب پیرسون برابر با ۰/۴۲۲ و سطح معناداری ۰/۰۰۰) پایبندی مذهبی (با ضریب پیرسون برابر با ۰/۳۰۰ و سطح معناداری ۰/۰۰۰) هویت اجتماعی زنانه (با ضریب همبستگی برابر با ۰/۶۱۸ و سطح معناداری ۰/۰۰۰) محل سکونت بر اساس وضعیت اقتصادی (با ضریب کای اسکوایر برابر با ۱۶۴ و سطح معناداری ۰/۰۰۰) رابطه معناداری با احساس امنیت زنان داشته‌اند. از طرف دیگر متغیر نزدیکی به مناطق جرم‌خیز نیز رابطه همبستگی معنادار، اما منفی با احساس امنیت زنان دارد (ضریب همبستگی پیرسون برابر با -۰/۱۶۰ و سطح معناداری ۰/۰۰۱) رابطه احساس امنیت و سرمایه اجتماعی نیز رابطه‌ای معنادار و مثبت است (ضریب پیرسون برابر با ۰/۵۱۸ و سطح معناداری ۰/۰۰۰).

از میان فرضیات تحقیق رابطه امنیت محل سکونت و احساس امنیت زنان به اثبات نرسیده است (ضریب پیرسون برابر با -۰/۰۷۰ و سطح معناداری ۰/۱۶۴) گزارش شده است که فرضیه H0 را تأیید می‌کند و فرضیه H1 را رد می‌کند.

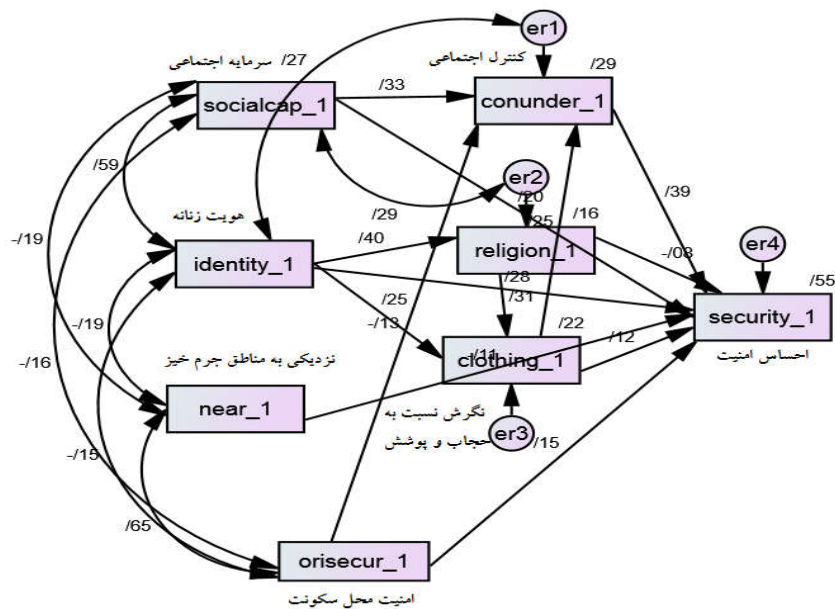
### ارائه مدل مسیر در جهت تبیین عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی زنان:

به منظور تبیین بهتر عوامل اجتماعی مؤثر بر احساس امنیت زنان، مدل مسیر در قالب مدل‌سازی معادلات ساختاری ارائه شده است که حاکی از برازش مطلوب این مدل با واقعیت است. در این مدل متغیرهای گوناگونی به عنوان متغیرهای مستقل وارد مدل شده‌اند و رابطه آن‌ها با احساس امنیت بررسی شده است. شاخص‌های برازش مدل ساختاری مسیر حاکی از برازش مطلوب مدل با واقعیت است. ضریب خی دو یا  $cmin$ ، برابر با ۱۳/۴۸۲ است که باسطح



معناداری ( $p=0/061$ )، معنادار نیست. در مدل‌سازی این امر بدین معنا است که بین داده‌های تحقیق و مدل ارائه شده برازش مطلوبی وجود دارد. در این مدل متغیرهای خطای خارج از مدل با er1 تا er4 نمایش داده شده است. دیگر ضرایب برازش مدل که حاکی از برازش مطلوب مدل است بدین قرارند:

نمودار ۲: مدل مسیر زمینه‌های اجتماعی-فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت زنان



جدول ۳: شاخص‌های برازش مدل ساختاری مسیر

شاخص برازش	برازش خوب	برازش قابل قبول	شاخص اندازه‌گیری	نتیجه ارزیابی شاخص
RMSEA	بین صفر تا ۰/۰۵	۰/۰۵ تا ۰/۰۸	۰/۰۴۸	برازش خوب
NFI	بین ۰/۹۵ تا ۱	۰/۹۰ تا ۰/۹۵	۰/۹۸۸	برازش خوب
RFI	بین ۰/۹۷ تا ۱	۰/۹۵ تا ۰/۹۷	۰/۹۵۴	برازش خوب
CFI	بین ۰/۹۷ تا ۱	۰/۹۵ تا ۰/۹۷	۰/۹۹۴	برازش خوب
GFI	بین ۰/۹۵ تا ۱	۰/۹۰ تا ۰/۹۵	۰/۹۹۲	برازش خوب

جدول ۴: ضرایب استاندارد و غیر استاندارد مدل مسیر تحقیق

ضریب رگرسیون غیر استاندارد	S.E.	C.R.	P	ضریب رگرسیون استاندارد
پابندی مذهبی	۰/۵۵۰	۸/۶۴۱	***	۰/۳۹۷
نگرش نسبت به حجاب	۰/۲۱۸	۵/۱۴۴	***	۰/۲۴۸
پابندی مذهبی	۰/۱۹۹	۶/۴۹۴	***	۰/۳۱۳
کنترل اجتماعی	۰/۱۵۰	۷/۳۰۳	***	۰/۳۲۶
نگرش نسبت به حجاب	۰/۳۰۳	۵/۶۸۰	***	۰/۲۴۷
کنترل اجتماعی	-۰/۱۶۵	-۳/۱۶۱	۰/۰۲	-۰/۱۳۵
احساس امنیت	۰/۱۱۶	۴/۴۹۲	***	۰/۲۰۱
احساس امنیت	۰/۳۷۳	۶/۰۸۵	***	۰/۲۷۷
احساس امنیت	-۰/۱۳۰	-۲/۴۳۸	۰/۰۱۵	-۰/۱۰۸
کنترل اجتماعی	۰/۴۸۴	۹/۱۱۰	***	۰/۳۸۷
پابندی مذهبی	-۰/۰۷۳	-۱/۸۴۰	۰/۰۶۶	-۰/۰۷۵
نگرش نسبت به حجاب	۰/۱۸۰	۲/۹۸۹	۰/۰۰۳	۰/۱۱۸
احساس امنیت	۰/۲۲۶	۳/۳۱۹	***	۰/۱۴۷

همان‌طور که جدول ۴ نشان می‌دهد پابندی مذهبی تنها متغیری است که در مدل با احساس امنیت رابطه معناداری نداشت. از طرف دیگر بالاترین ضریب تأثیر مستقیم را متغیر کنترل اجتماعی و پس از آن متغیرهای هویت زنانه و سرمایه اجتماعی با احساس امنیت زنان داشته است. از طرف دیگر بین نزدیکی محل سکونت به مناطق جرم‌خیز و احساس امنیت رابطه معکوسی وجود دارد. هر اندازه محل زندگی فرد از مناطق جرم‌خیز دورتر باشد، به همان اندازه احساس امنیت او بالاتر است. در روابط ارائه شده در مدل نقش متغیر کنترل اجتماعی بسیار





حائز اهمیت است. یعنی هر اندازه نیروی انتظامی در کنترل اراذل و اوباش، جلوگیری از مزاحمت‌های خیابانی و مبارزه با سارقین با جدیت بیشتری برخورد کند، به همان اندازه می‌توان انتظار داشت که احساس امنیت زنان بالاتر رود. جداول ۵ نتایج تحلیل کوواریانس را نشان می‌دهد.

جدول ۵: ضرایب کوواریانس متغیرهای موجود در مدل مسیر

			ضریب	S.E.	C.R.	P
نزدیکی	<-->	محل سکونت	۲۱/۴۳۳	۱/۹۷۲	۱۰/۸۶۶	***
هویت زنانه	<-->	نزدیکی	-۷/۰۴۸	۱/۸۷۴	-۳/۷۶۱	***
سرمایه اجتماعی	<-->	هویت زنانه	۴۵/۹۳۶	۴/۵۲۷	۱۰/۱۴۶	***
هویت زنانه	<-->	محل سکونت	-۴/۴۳۱	۱/۴۹۱	-۲/۹۷۳	۳۰۰
سرمایه اجتماعی	<-->	محل سکونت	-۱۰/۹۳۰	۳/۳۴۷	-۳/۲۶۶	/۰۰۱
سرمایه اجتماعی	<-->	نزدیکی	-۱۶/۴۲۸	۴/۲۹۶	-۳/۸۲۴	***
er2	<-->	سرمایه اجتماعی	۲۸/۴۲۶	۴/۱۸۱	۶/۷۹۹	***
er1	<-->	هویت زنانه	۸/۲۶۸	۱/۳۱۶	۶/۲۸۵	***

جدول ۵ هم تغییری متغیرهای تحقیق با یکدیگر را نشان می‌دهد. کوواریانس را می‌توان ضریب همبستگی متقابل بین متغیرهای تحقیق قلمداد کرد. به این معنی که با تغییر یک متغیر، دیگری هم تغییر می‌یابد و این امر حاکی از تغییرات متقابل متغیرها است. اما هم تغییری به معنای تأثیر علی متغیرها بر یکدیگر نیست. به این معنا که کوواریانس نشان نمی‌دهد که کدام تغییر علت دیگری است. نتایج حاصله حاکی از هم تغییری متغیرهای سرمایه اجتماعی و نزدیکی محل سکونت به مناطق جرم‌خیز، هم تغییری هویت زنانه به نزدیکی به مناطق جرم‌خیز است. در جدول ۴ که پیش از این به آن اشاره شده بود، ضرایب علی تأثیر متغیرهای تحقیق بر یکدیگر آورده شده است. با مقایسه این دو جدول نتایج قابل توجهی به دست می‌آید. در جدول ۴ مشخص است که نزدیکی محل سکونت به مناطق جرم‌خیز تأثیر مستقیم و علی بر احساس امنیت دارد. حال آنکه این متغیر با سرمایه اجتماعی و هویت زنانه هم تغییر است.

## بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی زنان بالای ۱۸ سال شهر کرمان بررسی شد. در بخش نظری، با استفاده از تئوری‌های مورد نیاز در هر زمینه، به ابعاد و عوامل مؤثر بر موضوع توجه شده است. در این تحقیق با استفاده از فرمول کوکران ۴۰۰ نفر از زنان به عنوان نمونه تحقیق از جامعه آماری ۲۰۰۱۷۵ نفری شهر کرمان انتخاب شده‌اند. نتیجه مهمی که از بررسی این افراد حاصل شد این است که متأسفانه احساس امنیت در شهر کرمان پایین‌تر از حد متوسط است. این نتیجه با نتایج تحقیق حسنونند و حسنونند (۱۳۹۱)؛ گروسی، میرزایی و همکاران (۱۳۸۶)؛ مختاری، بلالی و دیگران (۱۳۹۱) هماهنگ است. سؤال اینجاست که چه عوامل اجتماعی و فرهنگی باعث بروز این معضل در شهر کرمان و آن هم در بین زنان شده است؟ مهم‌ترین متغیر تأثیرگذار بر احساس امنیت زنان متغیر کنترل اجتماعی است که متأسفانه ارزیابی زنان از وضعیت این متغیر بسیار پایین است. این متغیر همان طور که در متن مقاله ذکر شده به ادراک زنان از کنترل اجتماعی و به تفسیر، درک و ارزیابی زنان از اقدامات دولت در خصوص برقراری امنیت برای زنان در محیط‌های گوناگون اجتماعی، سازمانی و محیطی در شهر، مسائلی از جمله جمع‌آوری اراذل و اوباش، جلوگیری از خرید و فروش مواد مخدر، برخورد با مزاحمان خیابانی و به طور کلی حمایت و ایجاد امنیت اجتماعی برای زنان اشاره دارد.

طبق چارچوب نظری تحقیق، نابسامانی‌های اجتماعی را باید با اصلاحات اجتماعی کاهش داد. در واقع نیروی انتظامی باید علت نابسامانی‌های اجتماعی (از جمله مزاحمت‌های خیابانی برای زنان، سرقت و کیف‌قاپی، اراذل و اوباش و...) را شناسایی کرده و براساس رویکردهای علمی پژوهش محور مأموریت‌های خود را بازتعریف کند. بازتعریف مأموریت‌های پلیس بالاخص پلیس پیشگیری به عنوان اولین و مهم‌ترین راهکار کاربردی تحقیق پیشنهاد می‌شود. در این زمینه توجه به تفسیر زنان از مسائل و مشکلاتشان در جامعه (مشکلات مربوط به امنیت) و علت‌کاوی این مشکلات، می‌تواند تبیین محکمی را از احساس امنیت ارائه کرده و موجب ایجاد همبستگی اجتماعی بین زنان و نیروی انتظامی شود. زنان باید این تصور را از پلیس داشته باشند که نیروی انتظامی حمایت‌گر ایشان در جامعه است و نباید این نیرو را به عنوان عاملی ببینند که خود برای ایشان ترس و دلهره به ارمغان می‌آورد و عامل اصلی احساس ناامنی و ترس در ایشان شود. در این



زمینه راهکاری که توصیه می‌شود این است که مأموریت‌های پلیس باید بیشتر مأموریت‌هایی برای ایجاد امنیت برای زنان باشد و مأموریت‌های دیگری که پلیس را در مقابل زنان قرار می‌دهد (مسأله امنیت اخلاقی و گشت‌های امنیت اخلاقی) را از پلیس گرفته و به نهادها و سازمان‌های دیگری از جمله نیروهای بسیج واگذار شود.

مسأله حجاب و عفاف یکی از مسائل مهم است که در تحقیق کنونی به آن توجه شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که نیمی از زنان مورد بررسی اقرار می‌کنند که حجاب برای ایشان احساس امنیت به ارمغان می‌آورد. به همین علت مسأله حجاب در برقراری امنیت موضوع مهمی است که باید دولت به آن توجه داشته باشد، اما مسأله حجاب نباید به گونه‌ای در جامعه مطرح شود که برای زنان احساس نامنی ایجاد کند. این مسأله بیشتر باید از طریق آموزش‌های فرهنگی مورد پذیرش قرار گیرد و نه با تنبیه و اجبار. پیش از انقلاب اسلامی، زنان ما که خود در ایجاد انقلاب اسلامی نقش مهمی برعهده داشتند و مشارکت فعالانه‌ای در راهپیمایی‌ها بر ضد رژیم ستم‌شاهی را ایفا کردند، شامل طیف گسترده‌ای از زنان محجبه می‌شدند که بدون هرگونه اجباری خود حجاب را زینت خویش قرار داده بودند. مسأله حجاب امروزه در برقراری امنیت اجتماعی برای زنان به اثبات رسیده است، اما باید با فرهنگ‌سازی نهادینه شود و نه با ترس و اضطراب.

همبستگی بین زنان، دولت و پلیس عامل حفظ و بقای جامعه است که نظم اجتماعی را به همراه دارد و خود معلول اشتراک اخلاقی و اخلاقیات مشترک است. هماهنگی اخلاقی و ارزشی زنان با ارزش‌های حاکم در این زمینه می‌تواند مهم باشد. این هماهنگی با فرهنگ‌سازی و آموزش حاصل می‌شود.

منغیر هویت زنانه یکی از متغیرهای اصلی و تأثیرگذار بر احساس امنیت اجتماعی است، همان‌طور که پیش از این اشاره شد، هویت یک پروسه و فرآیند مستمر است که در طی زمان تولید و بازتولید می‌شود (گل محمدی، ۱۳۸۱: ۳۲۴). ورود زنان به عرصه‌های مختلف شغلی و تحصیلی ایشان را در بازتعریف هویت زنانه یاری می‌بخشد. نتایج این پژوهش نشان داد که هر چه در جامعه برای زنان ارزش و اهمیت قائل باشند و زمینه‌های شغلی و تحصیلی و... برای آن‌ها مهیا باشد، احساس امنیت آن‌ها بیشتر خواهد بود. سرمایه اجتماعی متغیر دیگری است که بر احساس امنیت تأثیر دارد و از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی اعتماد و مشارکت است. نتایج این پژوهش نشان داد که زنان اعتماد خوبی نسبت به افراد اطراف خود در جامعه دارند و اعتماد

آن‌ها به اطرافیان به نوعی احساس امنیت آن‌ها را افزایش می‌دهد. در خصوص مشارکت اجتماعی نیز زنان هر چه در عرصه‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، مشارکت داشته باشند، احساس امنیت آن‌ها بیشتر است. این پژوهش نشان داد که نقش سرمایه اجتماعی در تأمین امنیت اجتماعی، چه از جهت جلوگیری از بروز ناهنجاری یا به تبع و در کنار آن از جهت زمینه‌سازی مشارکت مثبت و فعال فرد در زندگی اجتماعی، اساساً از مجرای تأثیرگذاری ارزش‌ها، هنجارها، عرف و سنت‌های اجتماعی در جامعه‌پذیرسازی افراد اعمال می‌شود.

در مدل مسیر ساختاری ارائه شده در تحقیق روابط غیر مستقیم متغیرهای تحقیق با یکدیگر نیز بسیار حائز اهمیت است. یکی از نتایج مهم حاصله این است که هویت زنانه از طریق تأثیری که به روی نگرش زنان نسبت به حجاب می‌گذارد، بر احساس امنیت تأثیرگذار است. هویت زنانه در تحقیق پیش رو اشاره به میزان احترامی دارد که در جامعه برای زنان قائل هستند. هر چیزی که این احترام را کم‌رنگ کند، ارزیابی زنان از نوع پوشش را تحت تأثیر قرار می‌دهد. احترام نهادهای امنیتی از جمله پلیس برای زنان اهمیت بیشتری دارد. این احترام همان‌طور که اشاره شد به همراه آموزش می‌تواند به نهادینه کردن حجاب در نزد دختران و زنان جوان ما تأثیرگذار باشد و در مقابل برخوردهای خشن می‌تواند به این نگرش تأثیر منفی بگذارد. از طرف دیگر امنیت محل سکونت نیز بر کنترل اجتماعی تأثیرگذار است و از این طریق تأثیر غیرمستقیمی نیز بر احساس امنیت دارد. یعنی ارزیابی پایین زنان از کنترل اجتماعی ریشه در امنیت محل سکونت ایشان دارد. احتمالاً در محل سکونت ایشان شاهد مزاحمت‌های خیابانی، مزاحمت اراذل و مواجهه با مواد فروشان و... بوده‌اند و این امر باعث شده ارزیابی ضعیفی از اقدامات پلیس داشته باشند. راهکار پیشنهادی این است که پلیس اقدام جدی نسبت به برخورد با اراذل و اوباش و مواد فروشان انجام دهد و این برخورد را از طریق رسانه‌های عمومی بالاخص تلویزیون، به اطلاع شهروندان برساند.

## منابع

- ابراهیم‌زاده، عیسی، یاری، منیر، فراهانی، راضیه و صحرائی، احمد (۱۳۹۲). احساس امنیت شهروندان و عملکرد پلیس (مورد مطالعه شهر زاهدان)، *انتظام اجتماعی*، ۵(۱): ۷-۳۵.
- احمدی، محمد و کلدی، علیرضا (۱۳۹۱). بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان در شهر سنندج و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن، *فصلنامه علمی - پژوهشی زن و جامعه*، ۳(۴): ۱-۱۹.
- احمدی، یعقوب و اسماعیلی، عطا (۱۳۸۹). سنجش احساس امنیت زنان مبتنی بر عوامل چندبعدی و میان رشته‌ای در شهر مشهد، *نشریه جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۱(۳۸): ۱۹۰-۱۶۹.
- احمدی، محمد و کلدی، علیرضا (۱۳۹۲). احساس امنیت اجتماعی زنان و عوامل مؤثر بر آن در شهر سنندج، *رفاه اجتماعی*، ۱۳(۴۹): ۳۰۵-۳۲۱.
- الماسی، مسعود (۱۳۹۵). بررسی عوامل مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان (مورد مطالعه: زنان ساکن مجتمع‌های مسکونی مهرشهر ایلام)، *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*، ۱۴(۱): ۱۰۳-۱۲۷.
- بنی‌فاطمه، حسین و سلیمی، آمنه (۱۳۹۰). احساس امنیت اجتماعی جوانان و عوامل اجتماعی مرتبط با آن، *مطالعات جامعه‌شناسی*، ۴(۱۲): ۵۹-۷۷.
- بوزان، باری (۱۳۷۸). مردم، دولت‌ها و هراس. ترجمه مجتبی عطارزاده، تهران: آگاه.
- پاتنام، رابرت (۱۳۸۰). *دموکراسی و سنت‌های مدنی*، ترجمه محمد تقی دلفروز، تهران: سلام
- تاجبخش، کیان و افشین خاکباز (۱۳۹۰). *دموکراسی و توسعه، اعتماد و سرمایه اجتماعی*، تهران: شیرازه.
- تاجران، عزیزاله و کلالی، حسن (۱۳۸۸). بررسی تأثیر عملکرد پلیس بر احساس امنیت شهروندان تهرانی، پژوهش‌های مدیریت انتظامی (مطالعات مدیریت انتظامی) ۴(۴): ۵۶۱-۵۸۶.
- جهانگیری، جهانگیر و مساوات، ابراهیم (۱۳۹۲). بررسی عوامل مؤثر بر امنیت اجتماعی زنان مورد مطالعه: زنان ۱۵-۴۰ سال شهر شیراز، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، ۲(۶): ۴۱-۵۵.

- حسنوند، اسماعیل و حسنوند، احسان (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی جوانان در شهرستان سلسله، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی، ۴(۴): ۱-۴۲.
- حسین‌زاده، علی حسین، نواح، عبدالرضا و ساده میری، زهرا (۱۳۹۰). بررسی تأثیر عوامل اجتماعی - سیاسی بر احساس امنیت (مطالعه موردی: شهروندان شهر ایلام)، فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، ۵(۱۵): ۲۷-۵۴.
- دلاور، علی و جهانتاب، محمد (۱۳۹۰). تأثیر سرمایه اجتماعی بر احساس امنیت، مطالعات امنیت اجتماعی، دوره جدید، (۲۷): ۷۳ - ۹۵.
- ستوده، هدایت‌الله (۱۳۸۲). آسیب‌شناسی اجتماعی، تهران: آوای نور.
- شایان مهر، علیرضا (۱۳۷۷). دایره‌المعارف تطبیقی علوم اجتماعی، تهران: کیهان.
- شایگان، فریبا و رستمی، فاطمه (۱۳۹۰). هویت اجتماعی و احساس امنیت (مطالعه موردی زنان تهران).
- شایگان، فریبا، امین صارمی، نوذر و عباسی، زینب (۱۳۹۴). سرمایه اجتماعی و احساس امنیت (مورد مطالعه: دانش‌آموزان دبیرستانی منطقه ۴ تهران)، برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، ۶(۲۳): ۹۱-۱۲۲.
- شکرپیگی، عالیه و رادین، پرنگ (۱۳۹۵). بررسی عوامل مرتبط با احساس ناامنی اجتماعی زنان در فضاهای شهری (با تأکید بر ویژگی‌های کالبدی شهری)، مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان، ۱۴(۲): ۸۷-۱۲۶.
- صادقی فسائی، سهیلا و امینیان، احسان (۱۳۹۳). تحلیل جامعه‌شناختی نظم اجتماعی با توجه به انواع هنجارگرایی و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن، فصلنامه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۳(۲): ۲۸۵-۳۱۰.
- علی‌پور، پروین و همکاران (۱۳۸۸). اعتماد و مشارکت، بررسی رابطه بین اعتماد و مشارکت در شهر تهران، مجله جامعه‌شناسی ایران، ۱۰(۲): ۱۱۶.
- علیزاده اقدم، محمدباقر، گلابی، فاطمه و مفاخری، اقبال (۱۳۹۵). بررسی اعتماد شهروندان به پلیس با تأکید بر دیدگاه عدالت رویه‌ای و عملکرد پلیس، پژوهش‌های راهبردی امنیت و



نظم اجتماعی، ۵(۳): ۱-۲۰.

فاضلیان، پوران‌دخت (۱۳۸۹). بررسی رابطه نوع حجاب و میزان امنیت اجتماعی در بین زنان شهر تهران، پژوهشنامه زنان، ۱(۲): ۶۵-۸۶.

فروغ‌زاده، سیمین و شریعتی مزینانی، سعید (۱۳۹۴). بررسی احساس امنیت زنان در فضاهای عمومی شهر مشهد، انتظام اجتماعی، ۷(۲): ۱-۳۲.

کاهه، احمد (۱۳۸۴). مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، جلد اول، تهران: گلپونه. کردزنگنه، جعفر، محمدیان پستکان، هاشم و سهرابی صمیره، شهلا (۱۳۹۵). بررسی میزان احساس امنیت زنان و عوامل مؤثر در آن (مطالعه موردی زنان سرپرست خانوار تحت پوشش اداره کل بهزیستی شهرستان رامهرمز)، مطالعات راهبردی زنان، ۱۸(۷۱): ۱۰۹-۱۳۰.

گروسی، سعیده، میرزایی، جلال و شاه‌رخی، احسان (۱۳۸۶). بررسی رابطه اجتماعی و احساس امنیت (مطالعه موردی دانشجویان دختر دانشگاه آزاد جیرفت)، فصلنامه دانش انتظامی، ۹(۲): ۲۶-۳۹.

محسنی تبریزی، علیرضا (۱۳۸۳) و ندادلیسم، تهران: آن.

مختاری، مریم، بلالی، اسماعیل، میرفردی، اصغر و حسینی اخگر، معصومه (۱۳۹۱). بررسی عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی در شهر یاسوج، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، ۱(۲): ۲۱-۴۰.

میر محمدتبار، سید احمد و مجدی، علی‌اکبر (۱۳۹۵). بررسی عوامل مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی زنان (فراتحلیلی از تحقیقات موجود)، مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان، ۱۴، ۱۵۶-۱۲۳: (۴).

نبوی، سید عبدالحسین، حسین زاده، علی حسین و حسینی، سیده هاجر (۱۳۸۹). بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر احساس امنیت اجتماعی، جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان)، ۲۱(۴): ۷۳-۹۶.

نوروزی، فیض‌الله و فولادی سپهر، سارا (۱۳۸۸). بررسی احساس امنیت زنان ۲۹-۱۵ ساله شهر

- تهران در دو بعد احساس امنیت در محیط خانواده و احساس امنیت در مکان‌های عمومی، جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران (تحقیقات علوم اجتماعی ایران)، ۱(۳): ۵۵-۷۲. نویدنیا، منیژه (۱۳۸۵). تأملی نظری در امنیت اجتماعی با تأکید بر گونه‌های امنیت، فصلنامه مطالعات راهبردی، ۹(۳): ۵۳-۷۳.
- نیازی، محسن و فرشادفر، یاسمن (۱۳۹۱). رابطه بین هویت اجتماعی و احساس امنیت زنان (مطالعه موردی زنان مناطق شمال (۱ و ۲) و جنوب (۱۹ و ۲۰) شهر تهران در سال ۱۳۸۹، فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی ایران، ۲(۷): ۶۱-۷۸.
- هاشمیان‌فر، سیدعلی و کشاورز، زهرالسادات (۱۳۹۱). بررسی جامعه‌شناختی گستره احساس امنیت اجتماعی در شهر اصفهان، پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، ۱(۳): ۳۹-۶۲.
- هندیانی، عبدالله و رستمی، محسن (۱۳۸۸). بررسی متغیرهای اجتماعی مؤثر بر احساس امنیت در محیط عمومی، فصلنامه مطالعات دفاعی استراتژیک، ۱: ۳۸-۱۸.
- Alizadeh Aghdam, Mohammad Bagher., Golabi, Fatemeh and Mefakheri, Iqbal (2015). An Investigation of citizens' trust in police with emphasis on procedural justice and police performance, *Strategic research on security and social order*, 5(3): 1-20, Autumn (text in Persian).
- Ahmadi, Mohammad and Kaldi, Alireza (2012). Investigating the sense of social security of women in Sanandaj city and the influential social factors, *Journal of Women and Society*, 3( 4): 19-1. (text in Persian).
- Ahmadi, Mohammad and Kaldi, Alireza (2013). The Social Security of Women and Its Effective Factors in Sanandaj, *Social Welfare*, 13(30): 305-321. (text in Persian).
- Ahmadi, Ya'qub, Ismaili, Ata( 2010). Measurement of women's sense of security based on multidimensional and interdisciplinary factors in Mashhad, *Journal of Applied Sociology*, 21( 38):190-169. (text in Persian).
- Alipour, Parvin et al. (2009). Trust and Participation, Investigating the Relationship between Trust and Participation in Tehran City, *Iranian Journal of Sociology*, 10(2): 116 (text in Persian).
- Almasi, Masoud (2016). Investigating Factors Related to Social Security in Women (Case Study: Women in Residential Complexes of Mehr shahr Ilam), *Women's Social Psychological Studies of Women*, 14(1): 46, Spring(text in Persian).
- Bani Fatemeh, Hossein and Salimi, Ameneh (2011). The Social Security of Youth





- and Its Related Social Factors, *Sociology Studies*, 4(12): 59-77, Autumn. (text in Persian).
- Bonnete, C. and Buffeteau, S. and Godefroy, P.(2007). Effects of Security Location on Social Security in France, *J. Population*, 61(1): 41-70.
- Buzan, Barry (1999). *people, governments and panic*. Translation Mojtaba Attarzadeh, Tehran: Agah(text in Persian).
- Cahe, Ahmad (2005). *Proceedings of the Conference on Social Security*, Volume I, Tehran:Golponeh Publications(text in Persian).
- Delaware, Ali. and Jahanteb, Mohammad (2011) The Effect of Social Capital on the Feeling of Security, *Social Security Studies: A New Course*(27): 73 - 95, autumn (text in Persian).
- Ebrahimzadeh, Isa., Yari, Monir., Farahani, Razieh. and Saharei, Ahmad (2013). Citizens' Security and Police Performance (Case Study of Zahedan City), *Social Security*, 5( 1):7 - 35.(text in Persian).
- Fazelian, Pourandokht (2010). Investigating the relationship between the type of veil and the level of social security among women in Tehran, *Women's Research Paper*, 1(2): 65-86. (text in Persian).
- Foroughzadeh, Simin. and Shariati Mazinani, Saeed (2015). Investigation of the sense of security of women in the public spaces of Mashhad city, *social security, Iran*. 7( 2): 1-32 , Summer (text in Persian).
- Garossi, Saideh., Mirzai, Jalal and Shahrokhi, Ehsan. (2007). Investigating relationships between social trust and sense of security (Case study of female students of Jiroft Azad University), *Journal of Police Dept*. 9(2) (text in Persian).
- Handiani, Abdollah and Rostami, Mohsen (2009). Investigating the Social Variables Effective on the Safety of the Public, *Strategic Defense Studies Quarterly*, 38: Winter, 1-18(text in Persian).
- Hasanwand, Ismail and Hasanwand, Ehsan. (2012). Investigating the Factors Affecting the Sense of Social Security in Youth in Sonsaleh, *Quarterly Journal of Security and Entrepreneurship, Fourth Edition*, 4(4):1-42 (text in Persian).
- Hashemian Far, Seyed Ali, Keshavarz, Zahrasadat (2012) Sociological Survey of the Extent of Social Security in Isfahan City, *Strategic Researches on Security and Social Order*: 1( 3): 39 - 62. Autumn. (text in Persian)
- Hosseinzadeh, Ali Hossein., Navahah, Abdolreza, Sadeh Miri, Zahra (2011), The Investigation of the Impact of Socio-Political Factors on the sense of Security (Case Study: Citizens of Ilam City), *Social Sciences Specialty, Islamic Azad University, Shoushtar Branch*, 5 ( 15): 54-27. (text in Persian)
- Jackson, J.(2004). Experience and expression. Social and cultural significance in the fear of crime, *The British Journal of Criminology*.(44):946-966.
- Jahangiri, Jahangir and Mosavat, Ebrahim (2013). The Effective Factors Affecting Social Security of Women Case Study: Women 40-40 years old in Shiraz,

- Strategic Researches on Security and Social Order*, Second Year, 6(2): 41-55, Autumn and winter. (text in Persian)
- Kordzangan, Jafar., Mohammadian Pastakn, Hashem. and Sohrabi, Samireh, Shahla (2016). A survey on women's sense of security and the factors affecting it (Case study of female headed households covered by the General Department of Welfare in Ramhormoz), *Women's Strategic Studies*, 18(71):109-130(text in Persian).
- Karakus, O. F. and MCGarrell, E. and Basibuyuk, O.( 2010). Fear of crime among citizens of Turkey, *Journal of criminal justice*. 38(2): 174-184.
- Mir Mohammad Tababar, Seyed Ahmad, Majdi, Ali Akbar (2016). Investigating the Factors Affecting the Social Security of Women (A Meta-Analysis of Existing Research), *Women's Studies Sociological and Psychological*, 14(4):Successive: 123- 156, winter (text in Persian)
- Mohseni Tabrizi, Alireza (2004). *Vandalism*, Tehran: Ann publication (text Persian)
- Mokhtari, Maryam., Balali, Ismail., Mirfirdi, Asghar. and Hosseini Akhgar, Masoumeh. (2012). Investigating Social and Cultural Factors Affecting Social Security in Yasuj City, *Strategic Researches on Security and Social Order*, 1(2):21-40 (text in Persian)
- Nabavi, Sayed Abdolhossein., Hosseinzadeh, Ali Hossein. and Hosseini, Seyedeh Hajar (2010). Investigating the Socioeconomic Factors Affecting the Sense of Social Security, *Applied Sociology, Journal of Humanities Research*, Isfahan University), 4 (40):73-96, winter (text in Persian)
- Navidinia, Manije. (2006). Theoretical Advice in Social Security with Emphasis on Security Types, *Strategic Studies Quarterly*, 9(1):53-93 (text Persian)
- Niyazi, Mohsen and Farshadfar, Yasman (2012). Relationship between social identity and the sense of security of women (Case study of women in the north (1 and 2) and south (19 and 20) districts of Tehran in 2010, *Iranian Sociological Studies Journal*, 2 (7): 61-78 (text in Persian)
- Nowroozi, Feizollah and Fooladi Sepehr, Sara (2009). Investigating the sense of security of 15-29 years old women in Tehran in two dimensions: sense of security in the family environment and sense of security in public places, *sociology of social issues of Iran*, 1(3): 55-72(text in Persian)
- Putnam, Robert (2001). *Civil Democracy and Traditions*, Translated by Mohammad Taghi Delfrooz, Tehran: Salam Publication
- Tajbakhsh, Kian and Afshin Khakbaz (2011). *Democracy and Development, Trust and Social Capital*, Tehran:Shirazeh Publications. (text in Persian)
- Reno, V. P. and Lavery, J.(2009). Economic Crisis Fuels Support for Social Security: Americans' Views on Social Security, National Academy of Social Insurance.
- Sadeghi Fasaei. and Soheila, Aminiyan, Ehsan. (2014). Sociological analysis of



- social order with regard to types of normative and social factors affecting it, *Journal of Social Studies and Research in Iran*, 3(2): 285-310, Summer. (text in Persian).
- Shayan Mehr, Alireza (1998). Adaptive Encyclopedia of Social Sciences, Tehran: Kayhan Publishing(text in Persian)
- Shayegan, Fariba., Amin Saremi, Nozar. and Abbasi, Zaynab (2015) Social capital and security feeling (Case study: high school students in district 4 of Tehran), *Social welfare planning*, 6( 23): 91-122 .Summer (text in Persian)
- Shayegan, Fariba and Rostami, Fatemeh (2011). Social Identity and Safety Feeling (Case Study of Women in Tehran), *Welfare and Social Development Planning*, 3(9): 149-182, Winter(text in Persian)
- Shekarbegi, Alieh. and Radin, Parang.(2016). Investigating Factors Relating to Women's Social Insecurity in Urban Spaces (With Emphasis on Urban Characteristics), *Women's Studies Sociological and Psychological*, 14( 2): 87-126,Summer(text in Persian).
- Sotoudeh, Dayat Allah. (2003). Social Pathology, Tehran: Avaye Noor Publication(text in Persian)
- Tajeran, Azizollah, Kalali, Hasan (2009) Investigating the Impact of Police's Performance on the Satisfaction of Tehran Citizens' Security, *Police Management Researches* (Police Management Studies): 4(4):561-586 Winter(text in Persian)
- Weaver, D.(2010). Social Security and Social Support, *Journals of Gerontology, Series B: Psychological and Social Sciences*, 61(1): 24-34.





## ***A study of socio-cultural factors affecting women's sense of security in Kerman***

Alireza Sanatkah\*

Associate Professor and member of the faculty of sociology, Islamic Azad University, Kerman Branch, Kerman, Iran

### ***Abstract***

This research examines the role of social and cultural factors influencing women's sense of security in Kerman city. The attitude of women towards hijab as well as the social feminine identity are considered as cultural variables in the research. The statistical population of the study is all women over 15 years of age, which according to the census of 1395 is equal to 200175, of which 400 were selected as the research sample. Cluster sampling and simple random sampling method were used and the analysis was performed using SPSS23 and Amoss Graph 17. In this research, theories from Emile Durkheim, Walter Reks, Walter Jenkins and Robert Putnam have been used. The results indicate that social control and women's health have the most direct effect on women's sense of security, with the standard regression coefficient equal to 0.387 and 0.277. In addition, the findings also indicate that women's interpretation of how the government and the police enforce security in the community has a great impact on their sense of security.

### ***Keywords***

the police, sense of security, social control, social capital, female identity

---

\* asanatkah@yahoo.com

Submit Date: 2017-12-22 Accept Date: 2018-6-22

DOI: DOI: 10.22051/JWSPS.2019.18587.1627